

**SURAHAMMARS
KOMMUN**

Översiktsplan för Surahammars kommun

Granskningsutlåtande

2021-01-13

Om granskningen

Surahammars kommun har låtit förslaget till ny översiktsplan vara utställd för granskning. Granskningstiden har löpt mellan 2 oktober och 2 december 2020. Kungörelse publicerades i VTL 2020-09-25 och Västerås Tidning 2020-09-26. Kungörelsen finns i bilaga 2 i denna sammanställning.

Granskningshandlingarna har varit tillgängliga på Surahammars kommunhus, Surahammars bibliotek, Ramnäs utlåningsstation Städet, Virsbo filialbibliotek samt i digitalt format på kommunens hemsida. Granskningsversionen av översiktsplanen omfattade följande handlingar:

- Utställningshandling Översiktsplan
- Utställningshandling Översiktsplan - kortversion
- Miljökonsekvensbeskrivning (MKB) för Översiktsplan
- Samrådsredogörelse Översiktsplan
- Kommunstyrelsen utställningsbeslut av Översiktsplan

Informationsmöten har varit inbokade på följande platser och datum:

- 27 oktober klockan 18–20, Virsboskolans matsal, Virsbo
- 5 november klockan 18–20, Bäckhammarskolans matsal, Ramnäs
- 14 nov klockan 13–15, Folkets Hus, Surahammar

På grund av det ökade spridningsläget av Covid-19 under hösten har mötet i Surahammar inte kunnat hållas. Under de möten som genomfördes har medborgare haft möjlighet att ta del av planhandlingen och diskutera innehållet med tjänstemän och politiker.

Synpunkter som kommit in under granskningstiden sammanfattas nedan. Samtliga yttranden finns att läsa i sin helhet på Surahammars kommun. Granskningsutlåtandet inleds med förslag till revideringar, följt av inkomna yttranden från privatpersoner och remissinstanser tillsammans med förvaltningens bemötande. Yttrandena presenteras ämnesvis enligt översiktsplanens disposition.

Förslag till revideringar

Förvaltningen föreslår följande justeringar i handlingen inför antagande:

- Bilder i marginalen och länkar till vidare läsning förtydligas eller kompletteras.
- Hänvisning till kartor görs mer konsekvent och teckenförklaring till kartor kompletteras och ses över.
- Planhandlingen uppdateras med hänvisning till Länsstyrelsens webbgis.
- Underlagskartorna uppdateras med byggnadsminnen, tillståndspliktig verksamhet och aktiv torvtäkt.
- Avsnittet Värden att bidra med förtydligas så att landsbygden inte bara ses som ett resursområde för turism och rekreation.
- Avsnittet God bebyggd miljö ses över om den ska kompletteras med ytterligare förslag på möjligheter, som stadsodling samt hållbara lösningar för transporter
- Avsnittet hållbara transporter kompletteras med ett förtydligande att godstransporter på järnväg också ingår.
- Riktlinjer för naturmiljö kompletteras med information om skogliga värden
- Riktlinjer om trafik uppdatering av information om byggnadsfritt avstånd till väg 233 och 252 samt att riskanalyser ska ske inom 150 m från led med farligt gods.
- Riktlinjer om kraftledningar kompletteras med översiktliga anvisningar om hänsyn som ska tas i anslutning till kraftledningar.
- Avsnittet Teknisk försörjning uppdateras enligt VafabMiljös yttrande och status för ÅVS i Ramnäs undersöks särskilt.
- Formuleringen angående statens ansvar för underhåll och skötsel av Strömsholms kanal undersöks vidare.
- Planen kompletteras med tydligare hänvisningar angående förorenad mark.
- Avsnittet om totalförsvarets riksintressen uppdateras enligt Försvarmaktens yttrande
- Jordbrukskartans innehåll och syfte tydliggörs och en hänvisning läggs till.
- Avsnittet om buller kompletteras med att omfatta samtlig bebyggelse som räknas upp där det är tillämbart.
- En länk till *Avtryck av den industriella utvecklingen* läggs till i planhandlingen.
- En hänvisning till SGU-s kartvisare läggs till där det är relevant
- En hänvisning till mer information och kartunderlag om radonrisk läggs till.
- Avsnittet transportinfrastruktur kompletteras med en skrivning om oskyddade trafikanter.

Inkomna synpunkter med kommentarer

Nedan redogörs för inkomna synpunkter med förvaltningens kommentar.

Generella synpunkter

Arboga anser att planen är välarbetad och presenteras på ett trevligt vis och ser positivt till översiktsplanens fokus på hållbar utveckling och åtgärder för att förbättra klimatet samt kommunens vilja jobba för att utveckla infrastrukturen i regionen.

Kollektivtrafikförvaltningen vill understryka att Surahammars kommun genom dess koppling till Bergslagspendeln har mycket goda förutsättningar för hållbar tillväxt. Kollektivtrafikförvaltningen anser att en god samverkan är en förutsättning för att skapa en hållbar kollektivtrafikutveckling.

Centerpartiet Surahammar anser att bilder i marginalen blir så små att det är svårt att tyda dem. Det är en fördel om angivna referenser "läs mer" är länkade och kan öppnas direkt från översiktsplanen.

SGU påpekar att flera referenser som anges i respektive kapitel saknar länk. Det vore en fördel om Översiktsplanen anger alla använda referenser, rapporter och webbsidor i ett avslutande kapitel.

Kommentar:

Bilder och länkar i marginalen ses över och kompletteras.

En fullständig referenslista kan inte göras då planen tagits fram under lång tid med olika ansvariga tjänstemän och konsulter. Hänvisningar till viktiga referenser mm görs i marginalen i anslutning till där ämnet hanteras.

Kommunen ser fram emot en ökad samverkan med kollektivtrafikförvaltningen.

Plankartor och kartbilagor

Länsstyrelsen rekommenderar att alla kartor kompletteras med teckenförklaringar samt hänvisningar i text där detta saknas. Centerpartiet Surahammar och Västerås kommun lyfter samma sak.

Länsstyrelsen anser att den kommunövergripande plankartan skulle behöva kompletteras med ett grönt område vid Gnien och Djupebo.

Kopplat till kommunens ställningstagande i kapitel 5.1.2. saknar Länsstyrelsen en karta över områden som har betydelse för naturvård och friluftsliv. Länsstyrelsen gör tolkningen att kommunen syftar på andra områden än de områden som pekas ut som skyddad natur och riksintressen. Vidare ställer sig Länsstyrelsen även frågande till varför Djupebo och Björkbacken har undantagits.

Länsstyrelsen ser gärna att byggnadsminnen enligt 3 kap. kulturmiljölagen finns utmärkta i en karta. Slutligen saknar Länsstyrelsen information om tillståndspliktiga verksamheters läge i kommunen, vilket med fördel kan förtydligas i kartorna.

Centerpartiet Surahammar anser att Seglingsbergsåsen ska tas bort från kartan som redovisar riksintressen för naturvård då detta inte längre gäller och lyfter att riksintresse för kommunikationer visar en järnvägsstation som inte finns. Centerpartiet Surahammar upplyser om att hänvisning till kartan som visar jordbruksmark saknas och att den inte heller fullständigt redovisad. Man lyfter

också att strandskyddskartan är otydlig och att det är svårt att avgöra vad som är 100 respektive 25 meters strandskydd.

Västerås stad anser att bifogat kartmaterial tydligare behöver visa vilka avvägningar som gjorts mellan olika intressen och att det behövs en markanvändningskarta som visar befintligt/oförändrat och nytt/planerat i dokumentet. Västerås lyfter att det är positivt att värden som har en utbredning större än kommunen redovisas på kartor både inom och utanför kommungränsen

SGU anser det lämpligt att redovisa potentiellt förorenade områden i en separat karta för att möjliggöra en förbättrad tolkning och att kommunen bör ange varifrån data tagits i de bilagda kartorna. SGU tipsar om Boverkets ÖP-modell som ger möjlighet till hantering av en digital översiktsplan med tillhörande GIS-data på ett enhetligt vis. Med enskilda tematiska kartor blir det svårt att göra en övergripande analys. Detta skulle kunna lösas med online-kartor där användaren själv kombinerar lager för att se övergripande sammanhang samt använda inzoomning för högre detaljering.

Kommentar:

Översiktsplanens kartor uppdateras med teckenförklaring och hänvisningar i text. Detta gäller även de bilagda kartorna som också kompletteras med rubriker där dessa saknas.

Plankartan redovisar kommunen i ett översiktligt perspektiv år 2040. Kartan visar på hur kommunen gjort avvägningar av allmänna intressen baserat på underlagskartorna. Befintliga bestämmelser, värdeområden och andra allmänna intressen redovisas i underlagskartorna samt i kommunens och länsstyrelsens WebbGIS.

En digital version av översiktsplanen med interaktiva kartor kan tas fram efter det att översiktsplanen vunnit laga kraft, där både plankarta och underlagskartor kan redovisas.

Riksintressen förvaltas av de statliga verken och är inget som kommunen kan ta bort ur kartunderlaget. Kommunen kan ha en annan åsikt om hur riksintresset avgränsas. Riksintresset för Seglingsbergsåsen är enligt naturvårdsverket fortfarande aktuellt. Riksintresset för kommunikationer är ett markanvändningsanspråk från Trafikverket som inte behöver betyda att det finns en station i bruk.

Förorenade områden har en detaljeringsgrad och ett informationsinnehåll som gör sig bättre i webbGIS, därför redovisas inte dessa i detalj i översiktsplanen. Det finns hänvisningar till var man finner materialet i texten och kartan visar mer på tendenser var man kan förvänta sig föroreningar i ett övergripande perspektiv.

Planhandlingen uppdateras med en ytterligare hänvisning till Länsstyrelsens WebbGIS. Underlagskartorna uppdateras med byggnadsminnen och tillståndspliktig verksamhet.

Kap 1. Inledning

Inga inkomna yttranden

Kap 2. Utgångspunkter

SGU anser att översiktsplanen saknar resonemang kring materialförsörjningsfrågan, något som bl.a. berör hållbara transporter, miljömål och mellankommunalt samarbete. Temat bör ses i ett bredare perspektiv som inkluderar cirkulära råmaterialflöden. Materialförsörjningsfrågan inbegriper olika typer av masshantering, men ser även på framtida tillgång och efterfrågan och beaktar också nyproduktion av jungfruliga material och hur detta t.ex. påverkar markanvändning, Sveriges miljömål, miljö kvalitetsnormer och Agenda 2030 ur kommunens, men också regionens perspektiv. Dessa frågor bör hanteras gemensamt inom kommunal- och länsplanering.

Västerås stad tycker att översiktsplanen skulle bli starkare av ett resonemang om hur både megatrender, mer lokala trender och hur strukturella förändringar, utmaningar och förväntningar i framtiden påverkar Surahammar och dess utveckling.

Kollektivtrafikförvaltningen anser att järnvägen är en viktig länk inom kollektivtrafiken för att minska bilberoendet samt minska klimatpåverkan och skapa högre tillgänglighet till målpunkter för utbildning och arbete. Åtgärder i linjedragning, matartrafik till stationerna, genare körvägar, dedikerade körfält och/eller färre hållplatsstopp bör prioriteras för ökat resande.

Kommentar:

Översiktsplanen har avgränsats till de frågor som har betydelse för kommunens långsiktiga utveckling. Kommunen har mycket få förekomster av intresse för materialförsörjning på regional nivå och de flesta behov inom kommunen löses lokalt på plats. Översiktsplanen visar samtidigt på att kommunen vill utveckla verksamheter på landsbygden med hänsyn till natur, kultur och friluftslivsvärden. Detta kommer att utgöra underlag vid en eventuell täktetablering. Kommunen håller med om att materialförsörjning bör hanteras gemensamt i inom länet och att länsstyrelsen bör ta ansvaret för detta.

Arbetet med trender, näringsliv och strukturella förändringar kommer att fördjupas i olika planer och underlag i den kontinuerliga översiktsplaneringen framöver.

Åtgärder i kollektivtrafiksystemet ska hanteras vidare i efterföljande planering och genomförande.

2.1. En del av regionens utveckling

Inga inkomna yttranden

2.2. Befolkningstillväxt

Arbetsmarknad, näringsliv och kompetensförsörjning

Miljöpartiet tycker att kommunens roll som en aktiv spelare gällande arbetsmarknad och utbildning kan utvecklas. Snabb och pålitlig internetuppkoppling är också viktig för utbildning och företagande och minskning av biltrafik.

Kommunikationer: pendling, godstrafik och bredband

Västerås stad tycker det är bra om kommunerna gemensamt kan arbeta mot en mer konkurrenskraftig Bergslagsspendel! De informerar om att det inte planeras ett nytt stopp i den

västra delen av tätorten. I Västerås kommun är Dingtuna en naturlig knutpunkt att utveckla. Hallstahammars kommun ser positivt på utvecklingen längs Bergslagspendeln men att några stopp inte är beslutade.

Miljöpartiet noterar att transporter är ett centralt tema i översiktsplanen. Något som öppnar upp för frågan om kommunen är redo att satsa tjänstemannatid och skapa tjänster som bara jobbar med transportfrågor? Det skulle kunna innebära allt från arbete gentemot region och SJ till planering av cykelvägar och trottoarer i tätorterna.

Miljöpartiet anser att förslag som rör ökande turism och växande företagande kring handel och logistik lätt skulle kunna leda till ökade fossilbundna transporter, en utveckling som inte skulle gynna kommunen i det långa loppet. Här behövs nya idéer kring lokal biogas- och elproduktion samt möjligheter att 'tanka' sina fordon med dessa energislag.

Bostäder och boendemiljöer

Västerås stad anser att översiktsplanen skulle må bra av ett tydligare resonemang om de sociala aspekterna. Det är tydligt att kommunen inriktar sig på barnfamiljer, men hur hanteras en åldrande befolkning, hur kan kommunen få ungdomar att trivas och stanna på orten?

Miljöpartiet undrar om målet om befolkningstillväxt är realistiskt kopplat till SCBs prognos men anser likväl att det är positivt att det planeras för nybyggnation i eller i anslutning till kommunens tre tätorter. Samtidigt tycker de att kommunen inte kan bygga en kostym som på sikt blir för stor.

Kommentar:

Skrivningarna om befolkningstillväxt ses över om de kan bli tydligare.

När det gäller de sociala aspekterna har kommunen valt en viss ambitionsnivå i planen. Frågan tas vidare i fördjupande planering.

En översiktsplan ska redovisa en rymlig kostym för kommunen att växa i, förutsatt att man vill verka för en befolkningsökning. Befolkningsframskrivningar från SCB baseras på statistik och generella bedömningar och kan inte ses som absoluta fakta. Kommunen kan genom aktivt arbete inom väl valda områden påverka utvecklingen i den riktning man önskar. Genom att redovisa ett spann mellan en svagt negativ utveckling och en riktigt positiv utveckling skapas en handlingsberedskap för det oväntade och en möjlighet att dra nytta av omvärldsförändringar.

2.3. Befintliga strukturer att utveckla

Inga inkomna yttranden

2.4. Värden att bidra med

Miljöpartiet ser med sorg att de obebyggda kommundelarna främst ses som resurs för turism, rekreation och friluftsliv. De har ett värde i sig och kan inte bara ses som resurs att använda för ekonomiska syften. Det finns en risk att satsning på utvecklad turism skadar just de värden som ska beskådas. Främjandet av småskalig matproduktion och förädling skulle istället kunna skapa jobb på landsbygden och hjälpa kommunen att förse sin verksamhet med högkvalitativa produkter. Ett

ytterligare problem med satsning på besöksnäring är att den är starkt beroende av den ekonomiska utvecklingen i landet. Andra idéer än turism behövs för att skapa inkomstkällor för invånare i byarna.

Kommentar:

En satsning på besöksnäring hindrar inte att jordbruken utvecklas. Till exempel kan besöksnäringen utgöras av gårdsbutiker med lokala varor. Ett stort värde i kommunen är det ålderdomliga jordbrukslandskapet som sköts bäst genom fortsatt hävd. Ett stort värde i kommunen är också stora orörda och tysta områden, detta ska man värna om.

Avsnittet förtydligas så att landsbygden inte bara tolkas som ett resursområde för turism och rekreation.

2.5. Planering för hållbar utveckling

Miljöpartiet anser det som positivt att vikten av hållbarhetsaspekten i övergripande planering och strategiutveckling betonas och att man ser förutsättningar att bidra till regionens strategier. Det önskas att kommunens medverkan i förbundet Agenda 2030 utökas rejält och att hållbarhetsstämningen genomsyrar hela verksamheten.

Miljöpartiet tycker att texter i avsnitt 2.5.3. under rubriken 'God bebyggd miljö' borde omformuleras till "Kommunen ska utveckla parker..." och att den "ska ställa miljökrav i sin roll som byggherre, fastighetsägare eller hyresgäst vid upphandling av byggprojekt, renoveringar, underhåll..."

Miljöpartiet tycker att kommunen i detta sammanhang också bör hitta möjligheter för odling vid nya bostadsområden. Även andra möjligheter till socialt umgänge och hälsovård som utegym och motionsspår behövs i alla tre tätorter.

Kommentar:

Arbetet med Agenda 2030 ska utvecklas under planperioden.

Avsnittet om miljömålen beskriver möjligheter och behöver därför formuleras med bör. Texten ses över om den ska kompletteras med ytterligare förslag på möjligheter.

Kap 3. Prioriteringar

3.1. Framtidsbild

Västerås stad föreslår att en tydligare bild läggs in av vad som är Surahammar år 2040. Vad är kommunens identitet och deras styrkor då? Från brukssamhälle till vad?

Kommentar:

Kommunen har redogjort för hur man vill utvecklas i de olika prioriteringarna som förtydligar framtidsbilden.

3.2. Strategiska prioriteringar

Hållbara kommunikationer

Länsstyrelsen ställer sig undrande till varför kommunen ensidigt fokuserar på godstransporter på väg i kapitel 3.2.2. då godstransporter på järnväg är ett mer hållbart alternativ. I avsnitt 2.2.2. lyfter kommunen däremot fram järnvägens roll och vikten av utveckling längs järnvägen. Länsstyrelsen anser att kommunen bör samordna texterna i dessa två kapitel.

Kollektivtrafikförvaltningen anser att det ska finnas tydliga infrastrukturstrategier och att bebyggelseutvecklingen bör samordnas med möjligheten till kollektivtrafik för att nå ett hållbart resande. Stationer bör ges god standard, bra anslutningar för gång och cykel och anpassas utifrån ett tillgänglighetsperspektiv så att det blir en stark nod i resekedjan.

Kommentar:

Godstransporter på väg har stor betydelse för kommunens utveckling av näringslivet kopplat till ytkrävande verksamheter. De godstransporter som sker på järnväg förväntas fortsätta och det lyfts också som utgångspunkt i kapitel 2 och under transportinfrastruktur i kapitel 4.

Avsnittet hållbara transporter kompletteras med ett förtydligande att godstransporter på järnväg också ingår.

Kap 4. Mark- och vattenanvändning

4.1. Riktlinjer

Kulturmiljö och fornlämningar

Länsstyrelsen anser att det bör förtydligas att Strömsholms kanal i sin helhet även utgör riksintresse för kulturmiljövården i kapitel 4.1.1. Kulturmiljö och fornlämningar.

Kommentar:

Strömsholms kanal som riksintresse hanteras i kapitel 5 i samband med övriga riksintressen. Ytterligare förtydligande bedöms inte nödvändigt.

Natur

Länsstyrelsen anser att områden med invasiva främmande arter (IAS) bör belysas i översiktsplanen. Kommunen bör i sina ställningstaganden ange ambitioner om bekämpning och hur kommunen vill agera angående mycket svårbekämpade arter som parkslide, bl.a. i samband med exploatering.

Kommentar:

Detta är en fråga som hanteras bäst genom miljötillsyn och parkskötsel samt inom naturvårdsarbete och avfallshantering. Frågan bör behandlas samlat i den kommande grönplanen.

Biotopskydd

Skogsstyrelsen anser att förutom skogsbruket är naturvärdena och kulturmiljövärden i skogslandskapet mycket viktiga. På Skogsstyrelsens hemsida finns verktyget Skogens Pärlor (www.skogsstyrelsen.se/skogensparlor). Där redovisas våra biotopskydd och naturvårdsavtal samt inventerade nyckelbiotoper. Om åtgärder riskerar att skada ett biotopskyddsområde ska dispens sökas hos Skogsstyrelsen.

Kommentar:

Information om skogliga naturvärden läggs till i riktlinjer för naturmiljö.

Energihushållning och klimathänsyn

Länsstyrelsen anser att kommunen bör klargöra att småskalig eldning kan ge upphov till störande rök hos närboende, men också utsläpp av luftföroreningar.

SGU instämmer att fördröjning av dagvattenflöden är en viktig delaspekt i hantering av ett förändrat klimat.

Kommentar:

Småskalig eldning bedöms inte vara något som kan regleras i en översiktsplan utan bör hanteras inom kommunens energi- och klimatrådgivning. Resonemang om kommunens luftkvalitet i ett översiktligt perspektiv görs i kapitel 5.

Trafik

Trafikverket informerar om att i kapitel 4.1.6 saknas information att även vägarna 233 och 252 har ett utökat byggnadsfritt avstånd på 30 meter, vilket bör kompletteras. I översiktsplanen skriver kommunen att riskanalys alltid ska tas fram när bebyggelse planeras 100 meter från en led med farligt gods. Trafikverket anser att riskerna med farligt gods ska beaktas inom 150 meter från leder med farligt gods, vilket vi även efterfrågar vid planläggning inom 150 meter.

Kommentar:

Riktlinjer om byggnadsfritt avstånd och farligt gods revideras enligt synpunkt.

Förorenad mark

SGU tycker att det skulle hjälpa läsaren med en hänvisning att mer detaljerad information finns i kapitel 5.5.1 samt en hänvisning till sida med relevant karta.

Kommentar:

Planen kompletteras med tydligare hänvisning angående förorenad mark.

Vattenfall Eldistribution önskar att text om elanläggningar vidareutvecklas enligt tidigare samrådsyttrande med avstånd, tumregler och upplysningar.

Kommentar:

Planen kompletteras med översiktliga anvisningar om hänsyn som ska tas i anslutning till kraftledningar.

4.2. Tätortsutveckling

Länsstyrelsen vill uppmana kommunen att beakta och bevara de små grönområden som finns spridda inom tätorterna. Närbelägna fickparker och små naturområden är viktiga för trivsel och folkhälsa och är en viktig del i den gröna infrastrukturen.

Det noteras även att det inte finns något grönt stråk som passerar genom Surahammars tätort och att två av tre stråk dras utanför tätorten. Länsstyrelsen föreslår att kommunen förlänger det nord-sydliga stråk som passerar Västeråsleden så att det dras vidare norrut till kraftgatan och sedan fortsätter genom tätorten. Detta stråk kan med fördel kompletteras med en öst-västlig gren som utgår från Tippenområdet, ett område som pekats ut i naturvårdsplan 2015 som ett våtmarksområde med intressanta växter och ett rikt fågelliv.

Kommunen skriver att ett ihopkopplat nätverk av grönområden, grönstråk och trygga gång- och cykelbanor ger förutsättningar för en bra fritid, ökad trygghetskänsla och god folkhälsa. Ett bevarande av grönområden kan ibland komma i konflikt med åtgärder för ökad trygghetskänsla. Länsstyrelsen vill poängtera att det i planeringen av gång- och cykelbanor även är viktigt att ta hänsyn till naturvärden för att se till att dessa inte försvinner i syfte att öka tryggheten.

Trafikverket noterar att kommunen pekar ut ett område öster om riksväg 66 som ett framtida verksamhetsområde. En etablering i detta område innebär att infrastrukturen behöver byggas ut för både motorfordon och oskyddade trafikanter. Trafikverket ska säkerställa att framkomligheten på riksvägen som är av riksintresse för kommunikationer inte påverkas negativt. En ny anslutning för ett större industriområde kan komma att påverka framkomligheten på vägen då mer lokal trafik kommer nyttja riksvägen. Trafikverket ser därför helst att ytor väster om riksvägen i första hand utvecklas då infrastruktur och anslutningar är befintliga.

En privatperson föreslår fler papperskorgar samt 2 nya broar över ån i Ramnäs och bifogar en karta.

En privatperson föreslår en ny dragning av genomfartsleden i Virsbo och bifogar en bild på förslaget.

Kommentar:

En grönplan ska tas fram under planperioden där grönstrukturen behandlas mer ingående. Även en fördjupad översiktsplan för Surahammar kommer att behandla grönstruktur.

Trafikverkets synpunkt om anslutning till väg 66 noteras för framtida arbetet med fördjupad översiktsplan och detaljplaner i samarbete med Trafikverket.

Översiktsplanen går inte in på tätorterna i detalj. Broar utreds vidare i fördjupad planering av tätorterna. Även en ny dragning av genomfartsled i Virsbo hänvisas till framtida planering, just detta förslag ser kommunen dock som tveksamt då det går genom ett nybildat naturreservat.

4.3. Landsbygdsutveckling

Länsstyrelsen vill ur kulturmiljösynpunkt påpeka att kulturhistoriska värden riskerar att påverkas negativt vid nyproduktion i exempelvis småbyar och intill torp. Det är därför av stor vikt att beakta det som kommunen lyfter i översiktsplanen gällande tillvaratagande av exempelvis landskapskaraktär och det kulturella, historiska samt arkitektoniska arvet.

Länsstyrelsen anser att kommunen bör lyfta fram att ny bebyggelse på landsbygd bör lokaliseras så att tillräckliga skyddsavstånd säkerställs i förhållande till lantbruk med djurhållning och gödselhantering respektive hästgårdar.

Kommentar:

I avsnittet landsbygdsutveckling finns skrivningar om hur ny bebyggelse bör anpassas till bland annat befintlig landskapskaraktär och bebyggelsestruktur. Utöver detta finns ställningstaganden kring kulturmiljöer i kapitel 5 som stöd.

Det finns flera domar som visar att man får acceptera att det finns djurhållning med gödselhantering på landsbygden. Boverket har frångått förhållningssättet med skyddsavstånd och föreslår bedömning kopplat till verksamheten, platsen och helheten. Översiktsplanen beskriver vad som bör gälla för bebyggelseutveckling på landsbygden. De flesta tillskott på landsbygden kommer att bli enstaka tillskott i befintlig miljö. Planen anger också att en bebyggelseutveckling inte får försvåra jord- och skogsbruk och att den bör gynna befintligt näringsliv och skapa förutsättningar för landsbygdsanknutna näringar, där bland annat djurhållning ingår. Utöver detta ska bedömning ske i det aktuella ärendet om ny bebyggelse är lämplig.

4.5. Transportinfrastruktur

Kollektivtrafikförvaltningen lyfter att det i dagsläget är en prioriterad fråga att reducera körtiderna på Bergslagspendeln och att ett nytt uppehåll i Västerås ytterkanter inte är aktuellt utan noggrann utredning av dess nytta, kostnadsbild och påverkan på järnvägssystemets totala kapacitet.

Hallstahammars kommun upplyser om att det i dagsläget inte finns planer på att anlägga en gång- och cykelväg längs väg 252.

Kommentar:

Kommunen ser fram emot en utredning angående hur restiden med kollektivtrafik till viktiga målpunkter i Västerås kan minska.

Cykelstråk längs väg 252 är inte aktuellt. Cykelstråken som redovisas i planen går längs mindre vägnät.

4.6. Teknisk försörjning

VafabMiljö har tagit del av förslaget till ny Översiktsplan. Förbundet har endast några få noteringar att tillägga till texten under rubriken '4.5.1. Avfallshantering'.

Centerpartiet upplyser om att det inte är korrekt att det finns en mobil återvinningsanläggning i Ramnäs, men att det vore önskvärt att det fanns.

Kommentar:

Handlingen uppdateras enligt VafabMiljös punkter. Frågan om ÅVS i Ramnäs undersöks och korrigeras vid behov.

Kap 5. Allmänna intressen

5.1. Riksintressen enligt 3 och 4 kap miljöbalken

Angående kommunens ställningstagande att utvecklingen av bättre vägar bör få företräde om det kan påverka ett annat riksintresse vill Länsstyrelsen uppmärksamma kommunen om vad som gäller enligt 3 kap. 10 § miljöbalken. Om ett område enligt 5-8 §§ är av riksintresse för flera oförenliga ändamål, skall företräde ges åt det eller de ändamål som på lämpligaste sätt främjar en långsiktig hushållning med marken, vattnet och den fysiska miljön i övrigt. Sammanfattningsvis är det en fråga som bedöms från fall till fall utifrån vilken markanvändning som är lämpligast på den aktuella platsen.

Kollektivtrafikförvaltningen ser positivt på att järnvägen anses prioriterad i ställningstaganden om riksintresse för kommunikationer.

SGU anser att kommuner i sin översiktsplanering bör redovisa eventuella täkter, riksintressen mm. Vid Hästlösa finns ett område med koncession för torvbrytning där torvtäkt bedrivs. Detta visas ej i någon karta och nämns ej i översiktsplanens text.

Kommentar:

Riksintressen är ett anspråk på markanvändningen som ska bedömas i översiktsplanen och efterföljande planering och beslut. Kommunen ska redogöra för hur man förhåller sig till riksintresset i sin översiktsplan. Ett riksintresse blir dock inte aktuellt förrän det fattas beslut enligt någon av de tolv lagar som berörs. Kommunen har redogjort för hur man vill förhålla sig till riksintressen och även hur man vill göra avvägningar om det finns flera riksintressen som berörs. Översiktsplanen ihop med länsstyrelsens granskningsyttrande blir vägledande för beslut.

Det är positivt till att kollektivtrafikförvaltningen ställer sig bakom ställningstaganden om kommunikationer.

Täkten vid Hästlösa läggs in i en underlagskarta. Verksamheter beskrivs inte i detalj i översiktsplanen. Planens inriktningar hindrar inte täkten från fortsatt drift.

Riksintresse för naturvård

Länsstyrelsen vill erinra om att samtliga Natura 2000-områden är riksintressen och bör tas upp i listan i kapitel 5.1.1. Kohagen, Djupebo och Björkbacken saknas i den nämnda listan. Vidare är summeringen av skyddade områden felaktig. Sju områden av dessa områden är naturreservat.

Centerpartiet informerar om att riksintresset för Seglingsbergsåsen inte längre klassas som sådant och bör tas bort från listan på sidan 56 samt kartan på sidan 92.

Kommentar:

Natura 2000-områden listas under rubrik 5.1.2 där det också förklaras att dessa områden är av riksintresse. Natura 2000 redovisas i en egen rubrik då de förekommer i en egen paragraf i lagstiftningen. Det är fyra områden som är både naturreservat enligt 7 kapitlet 4 § miljöbalken och Natura 2000. Detta gäller inte de övriga 3 som Länsstyrelsen vill addera till summeringen. Däremot är alla Natura 2000 av statusen naturreservat enligt 7 kapitlet 27 § miljöbalken.

Seglingsbergsåsen riksintresse gäller fortfarande enligt naturvårdsverkets karttjänst skyddad natur.

Kulturmiljö

Utveckling av kommunikationer och friluftsliv kan innebära broar, breddning av vägar m.m. och kopplat till detta saknar Länsstyrelsen ett ställningstagande till hur hänsyn ska tas till riksintresset Strömsholms kanalmiljö. Länsstyrelsen ser att den ovan nämnda utvecklingen kan komma att skada riksintresset.

Länsstyrelsen saknar information om hur riksintresset Strömsholms kanalmiljö ska beaktas vid nybyggnation vad gäller förtätning, volymer och höga höjder, till exempel inom Gamla bruket i Virsbo. Detta omfattar även verksamhetsområdena i och intill riksintresset. Länsstyrelsen ser att detta kan komma att skada riksintresset.

Översiktsplanen tydliggör inte hur riksintresset för Strömsholms kanal ska värnas, förutom i de planerade detaljplaner och områdesbestämmelser som ska tas fram i de tre utpekade områdena; Surahammars brukssamhälle, Ramnäs brukssamhälle och Virsbo brukssamhälle, herrgård och brukskyrka. Ur kulturmiljöperspektiv framgår det inte hur riksintressets värden längs med Strömsholms kanalmiljö ska skyddas från skada som kan uppstå till följd av kommande landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS). Detta gäller även Kolbäckåns dalgång.

Det är positivt att kommunen ska värna om vattenförekomster ur en natur-, fisk- och kulturmiljövårdssynpunkt. Länsstyrelsen vill understryka att miljömålen ett rikt odlingslandskap och levande sjöar och vattendrag också berör kulturmiljövårdens intressen, bland annat riksintresset Strömsholms kanalmiljö.

En privatperson lyfter att det bör stå att staten ska ta över ansvaret för underhåll och skötsel av kanalen.

Kommentar:

Kommunen har redogjort för hur man ser på avvägningar mellan oförenliga riksintressen. Riksintresse för kommunikationer bör få företräde. I övrigt har kommunen redogjort för hur man ser på riksintresset för Strömsholms kanal.

Strömsholms kanal är även utpekad som ett särskilt markanvändningsområde i planen där det samlade värdet av kanalmiljön ska tas till vara.

Information om vad som gäller vid förtätningar och nybyggnation kommer behandlas mer ingående vid en fördjupning av översiktsplanen. Vad gäller verksamhetsområden längs kanalen så är dessa befintliga och ytterligare utveckling föreslås inte i dessa områden.

LIS behandlas inte i denna översiktsplan. Ett tillägg till översiktsplanen som hanterar strandskydd och LIS ska göras under planperioden.

Formuleringen angående underhåll och skötsel undersöks vidare.

Totalförsvarets militära del

Försvarsmakten anser att en text som beskriver riksintressen för totalförsvarets militära del bör återfinnas i översiktsplanen. Försvarsmakten har på Boverkets inrådan ändrat benämningen influensområde till påverkansområde vilket vid framtagande av en ny översiktsplan bör ändras även där. Utöver detta föreslår Försvarsmakten en aktuell beskrivning av riksintressen för totalförsvarets militära del i Surahammars kommun samt hur vindkraftsetableringar bör hanteras kopplat till riksintresset.

Länsstyrelsen hänvisar till Försvarsmakten och deras yttrande som bifogas i sin helhet.

Kommentar:

Texten om totalförsvarets riksintressen uppdateras enligt Försvarsmaktens yttrande.

5.2. Särskilda markanvändningsintressen enligt 3 kap mb

Miljöpartiet anser att man kan ställa sig kritisk till ställningstagandet i kap. 5.2. att bostadsbebyggelse på åkermark bör tillåtas för utveckling av tätorterna utifrån ett hållbarhetsperspektiv. Det nämns i dokumentet att kommunen har en ovanligt liten andel jordbruksmark – att den för gott görs obrukbar genom bebyggelse kan ses som mycket kritiskt. Särskilt när det finns avverkade skogsområden nära tätorter som skulle vara lämpliga för bebyggelse.

Centerpartiet lyfter att kartan om jordbruksmark inte är komplett och behöver en tydligare hänvisning mellan text och karta.

Kommentar:

Kommunen har gjort en tydlig avgränsning av tätorterna som bland annat syftar till att värna om värdefull jordbruksmark. Översiktsplanen anger att bostadsbebyggelse på åkermark bör tillåtas endast inom tätortsavgränsningen.

Det finns också en karta som redogör för sammanhängande områden med jordbruksmark som bör värnas vid utveckling av bebyggelsen på landsbygden. Utveckling av bebyggelse på landsbygden ska enligt planen så långt det är möjligt undvikas att lokaliseras på potentiell jordbruksmark.

Jordbrukskartans innehåll och syfte tydliggörs och en hänvisning läggs till.

5.3. Miljökvalitetsnormer

Länsstyrelsen har inget att erinra i detta skede av planeringen kring hur frågan om miljökvalitetsnormer har beaktats. Frågan granskas i efterföljande detaljplanering för att säkerställa att miljökvalitetsnormer följs.

Buller

Länsstyrelsen vill uppmärksamma kommunen på att vid planläggning för nya bostäder nära bullrande verksamheter gäller riktvärden enligt Boverkets allmänna råd om industribuller (BFS 2020:2). Det allmänna rådet innehåller riktvärden för tillämpning vid planläggning, förhandsbesked

och bygglovsprövning av bostadsbebyggelse i områden som påverkas av omgivningsbuller utomhus från industriell verksamhet och annan verksamhet med likartad ljudkaraktär.

Kommunen skriver att riktvärden för omgivningsbuller finns för bostäder, vård- och undervisningslokaler samt områden för rekreation och friluftsliv. Länsstyrelsen anser att kommunen bör komplettera med att riktvärden även finns för skolgårdar, se Naturvårdsverkets vägledning Riktvärden för buller på skolgård från väg- och spårtrafik.

I ställningstagandet för buller skriver kommunen att riktvärden ska tillämpas vid planläggning, bygglov och förhandsbesked för nya bostadsbyggnader. Länsstyrelsen anser att kommunen bör tillämpa riktvärdena för samtliga byggnader och områden som nämns tidigare i kapitlet.

Kommentar:

Avsnittet om buller kompletteras med att omfatta samtlig bebyggelse som räknas upp där det är tillämpligt.

Miljö kvalitetsnormer för vatten

Miljöpartiet anser att i den längre tidshorisont som översiktsplanen avser bör kommunen överväga att övergå till fossilfri båttrafik på Kolbäckån.

SGU lyfter att det är positivt att kommunen har utpekade skyddsområden för kommunens vattentäkter. Det vore en fördel att illustrera textavsnittet med en karta som visar relevant innehåll.

Kommentar:

Översiktsplanen hindrar inte en utveckling av fossilfri båttrafik på Kolbäckån.

Kommunen har valt att inte redovisa sina vattentäkter på karta av säkerhetsskäl. Informationen finns i kommunens webbgis för handläggning av ärenden.

5.4. Andra förhållanden av väsentlig betydelse

Kulturmiljöer och landskapsbild

Länsstyrelsen ser positivt på att ett nytt kulturmiljöprogram ska tas fram som också lyfter den moderna bebyggelsen och bebyggelsemiljöerna. I översiktsplanen anser Länsstyrelsen dock att det moderna kulturarvet bör likställas med det äldre kulturarvet vad gäller ställningstagande till de kulturhistoriska värdena. I översiktsplanen får det moderna kulturarvet en underordnad roll där mer är tillåtet.

Länsstyrelsen vill uppmärksamma kommunen om inventeringen *Avtryck av den industriella utvecklingen* som redogör för Västmanlands industrihistoriska kulturarv. Inventeringen utgör ett översiktligt kunskapsunderlag om länets industriella utveckling och är ett viktigt kunskapsunderlag för det fortsatta arbetet med länets industrihistoriska kulturarv. Denna inventering bör utgöra ett underlag i översiktsplanen såsom exempelvis landskapskaraktäranalysen och kulturminnesvårdsprogrammet.

I ställningstagandet i avsnitt 5.4.2. om att äldre kulturmiljövärden ska säkerställas finns en punkt att omfattande/stora landskapsförändrande åtgärder bör undvikas. Enligt Miljöpartiets uppfattning är det en för svag formulering. Eftersom kulturmiljövärden anses som viktiga ur kulturellt och ekonomiskt perspektiv (besöksnäring) borde formuleringen rimligtvis lyda att omfattande/stora landskapsförändrande åtgärder ska undvikas.

Kommentar:

Ställningstaganden för det moderna kulturarvet baseras på en utredning som läns museet tagit fram. Hanteringen av det moderna kulturarvet kommer att tas vidare i kommande uppdatering av kulturmiljöprogrammet.

En länk till *Avtryck av den industriella utvecklingen* läggs till i planhandlingen.

En bedömning har gjorts för hur ställningstaganden formuleras. Genomgående har kommunen valt bör där det inte finns starka stöd i lagstiftningen som kan motivera vid planering och beslut. Detta innebär inte att frågan inte ska beaktas. Avvägningar ska alltid göras för en långsiktigt hållbar mark och vattenanvändning.

5.5. Risker

Ras- och skredrisker

Rätteligen bör kommunen hänvisa till SGU i stället för SGI där så är relevant. Visst material som SGI tillhandahåller i sin kartvisare är material som tagits fram av SGU.

Kommentar:

Länk till SGU-s kartvisare läggs till där det är relevant.

Radon

SGU anser att radonrisken är viktig att informera läsaren om och att avsnittet därför bör utvecklas.

Kommentar:

Kommunen har valt en detaljeringsgrad för översiktsplanen och bedömningen är att angivna ställningstaganden räcker. En hänvisning till mer information och kartunderlag om radonrisk läggs till i handlingen.

Radonrisken ska fortsatt undersökas i efterföljande planering och beslut.

Kap 6. Genomförande

6.1. Kontinuerlig planering

Inga inkomna yttranden

6.2. Steg mot målbilden

Kollektivtrafikförvaltningen anser att en fördjupad planering av resecentrum är av vikt för att möta framtidens kollektivtrafikresenärer och ser positivt på att kommunen vill verka för en utveckling av Bergslagspendeln och busslinjer. Det är centralt att även de mindre stationsorterna behöver utvecklas för att motivera tågstopp i framtiden och att stationsnära bebyggelse utvecklas. Det är därför positivt att det tas fram fördjupade översiktsplaner för Virsbo och Ramnäs.

6.3. Insatser

Inga inkomna yttranden

Kap 7. Hållbarhetsbedömning

7.1. Alternativbeskrivning

Inga inkomna yttranden

7.2. Bedömning av planförslaget

Kollektivtrafikförvaltningen anser det är av vikt att barn, ungdomar och äldre ska kunna använda sig av den allmänna kollektivtrafiken på ett enkelt, tryggt och säkert sätt. Trafikmiljön ska planeras utifrån de oskyddade trafikanternas villkor, vilket möjliggör en trygg och säker förflyttning utmed gator och stråk.

Kommentar

Avsnittet transportinfrastruktur kompletteras med en skrivning om oskyddade trafikanter.

Bilaga 1 Lista över instanser som svarat

NR	Datum	Instans	Uppskov godkänd	Ingen erinran	Synpunkt	Hanteras
1	2020-10-19	Sala kommun		X		
2	2020-10-26	Privatperson			X	
3	2020-11-01	Privatperson			X	X
4	2020-11-03	Fagersta kommun		X		
5	2020-11-04	Privatperson			X	
6	2020-11-10	Arboga kommun			X	
7	2020-11-18	Region Västmanland, kollektivtrafikförvaltningen			X	X
8	2020-11-20	LPO Norra Västmanland		X		
9	2020-11-26	Trafikverket			X	X
10	2020-11-27	Lantmäteriet		X		
11	2020-11-27	Västerås stad			X	X
12	2020-11-30	Försvarsmakten			X	X
13	2020-11-30	Skogsstyrelsen			X	X
14	2020-12-01	VafabMiljö			X	X
15	2020-12-01	Vattenfall Eldistribution AB			X	X
16	2020-12-02	Statens geotekniska institut		X		
17	2020-12-02	Miljöpartiet de gröna Surahammar			X	X
18	2020-12-04	Statens geologiska undersökning			X	X
19	2020-12-08	Centerpartiet Surahammar	X		X	X
20	2020-12-18	Länsstyrelsen	X		X	X
21	2020-12-22	Hallstahammars kommun			X	

Bilaga 2 Kungörelse

2020-09-24

KUNGÖRELSE

Utställning av förslag till ny översiktsplan för Surahammars kommun

Ett färdigt förslag till ny översiktsplan finns ute för granskning mellan **2 oktober och 2 december 2020**.

Surahammars kommun har arbetat fram ett förslag till en ny översiktsplan för kommunen. Översiktsplanen anger kommunens intentioner för användningen av mark- och vattenområden i kommunen. Här beskrivs hur den byggda miljön ska användas, bevaras och utvecklas på ett hållbart sätt. Översiktsplanen är en vägledande handling.

Samråd genomfördes under vår och sommar 2019. Efter samrådet har planförslaget reviderats till en slutlig version, som nu ställs ut. Det finns nu åter möjlighet att lämna synpunkter på förslaget till denna översiktsplan.

Granskningshandlingar kommer att finnas tillgängliga i Surahammars kommunhus, Surahammars bibliotek, Virsbo filialbibliotek samt på Surahammars kommuns hemsida.

Översiktsplanens handlingar är:

- Utställningshandling Översiktsplan (ÖP)
- Utställningshandling Översiktsplan (ÖP) - kortversion
- Utställningshandling Miljökonsekvensbeskrivning (MKB) av Översiktsplan
- Samrådsredogörelse Översiktsplan
- Kommunstyrelsen utställningsbeslut av Översiktsplan

Det kommer att genomföras informationsmöten där du kan ta del av och diskutera planförslaget med tjänstemän och politiker. Dessa möten sker på följande platser och datum:

- 27 oktober klockan 18–20, Virsboskolans matsal, Virsbo
- 5 november klockan 18–20, Bäckhammarskolans matsal, Ramnäs
- 14 nov klockan 13–15, Folkets Hus, Surahammar

Dina synpunkter på planförslaget ska **senast 2020-12-02** ha inkommit till:
Surahammars kommun Samhällsbyggnadsenheten, Box 203, 735 23 SURAHAMMAR

Eller alternativt per e-post till: plan-bygg@surahammar.se

Märk dina synpunkter med **“Granskning ÖP Surahammar, KS/2019-0028-212”**

För frågor vänd er till:

Henrik Hedberg, GIS- & Plansamordnare, 0220-390 26, henrik.hedberg@surahammar.se

KOMMUNSTYRELSEN